

Волята НА войводата

Рано призори цѣлият аянски гарнизонъ бѣ строенъ на площада на Сѣрската крепостъ. Доведоха вързанъ и войводата Батуль. Засвириха бойнитѣ рогове, забиха тюлюмбецитѣ, развѣ се аянскиятъ стягъ надъ високата кула...

По това време по каменния пѣтъ се зададе аянинѣтъ Хайдаръ Али, възсѣдналъ на голѣмъ бѣлъ конь, а следъ него следваше свитата му. Стоманенитѣ имъ ризници и криви ятагани лѣцѣха.

Щомъ стигна предъ строения аскеръ, Хайдаръ Али махна съ рѣка и началника на стражата се приближи къмъ него и му се поклони.

— Акбаръ, — рече Хайдаръ Али, — невѣрникътъ има ли нѣщо да каже? Желаетъ ли нѣщо преди да умре?

Акбаръ заклати глава:

— Питамъ го, аянинъ паша. На мене нищо не иска да каже. Желаетъ съ тебе да разговаря!

Пашата сви вежди:

— Доведете го при мене!

Следъ малко Батуль се изправи предъ Хайдаръ Али.

— Е, — изви вежди аянинѣтъ, — нали знаешъ, че те осѣдихме да умрешъ на бесилото?

— Зная!

— И като знаешъ, милость отъ Падишаха не просишъ ли?

— Пощада отъ агарянитѣ не искамъ! Победениятъ трѣбва да умре. Това е наградата...

Али Хайдаръ се начумери. Една синя жила се изопна насрѣдъ челото му. После той смекчи гласътъ си:

— Покай се! Признай се за виновенъ! Може би други те накараха да вдигнешъ рѣка срещу царството на султана...

— Азъ водихъ дружината! ... Азъ бѣхъ войводата!

Аянинѣтъ го разбираше. Геройското поведение на осѣдения на смъртъ го възхищаваха. Той погледна изкопанитѣ прѣсень гробъ, приготвенъ за него, потри съ рѣка челото си, замълча и рече:

— Преди да умрешъ нѣмашъ ли нѣкакво желание?

Батуль хвърли погледъ наоколо, загледа синитѣ върхове на Пиринъ планина и въ очитѣ му блѣсна пламъкъ. Тамъ задъ тая планина бѣше и невѣстата му, бѣха и невръстнитѣ мурожби, бѣха и другаритѣ му. Юнашкото му сърдце не можеше да изтрае черната робия надъ Сѣръ, затова бѣ хваналъ планината съ върната си дружина, за святата българска свобода. Въ бащината земя го чакаха да се върне здравъ и чиставъ, съ обикчено чело съ слава, ала съдбата друго пожела: издаде го гъркътъ Хрисопитъ, избиха борцитѣ му, а самъ той падна робъ. Следъ малко щѣше да увисне на черното бесило, а сетне — хвърленъ въ студения гробъ... Ако бѣ падналъ храбро въ битката, ако бѣ поваленъ отъ вражи ятаганъ тамъ въ планинското усое, бѣше

